

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
พ.ศ. ....

หลักการ

ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

เหตุผล

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการ
เข้าชื่อเสนอกฎหมาย และการตรวจสอบรายชื่อตามกฎหมายว่าด้วยการ
เข้าชื่อเสนอกฎหมายให้สนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของ
ประชาชนให้มากที่สุด เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๑๖๓ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่บัญญัติให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อย
กว่าหนึ่งหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภา
พิจารณากฎหมายตามที่กำหนดในหมวด ๓ และหมวด ๕ ของ
รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย
พ.ศ. ....

_____

.....
.....
.....

.....

.....

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการ
เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

.....

.....

.....

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า ๐พระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๐

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

๐ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง๐ หมายความว่า ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และต้องไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างต้องห้าม มิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

๐ศาลากลางจังหวัด๐ หมายความว่า รวมถึง ศาลว่าการกรุงเทพมหานคร

๐ที่ว่าการอำเภอ๐ หมายความว่า รวมถึง สำนักงานเขตและที่ว่าการกิ่งอำเภอ

๐สำนักงานเทศบาล๐ หมายความว่า รวมถึง ศาลาว่าการเมืองพัทยา

มาตรา ๕ ให้ประธานรัฐสภารักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๖ บุคคลผู้มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณากฎหมาย ต้องเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งในวันที่เข้าชื่อเสนอกฎหมาย

มาตรา ๗ วิธีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้อาจกระทำโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายหรือร้องขอให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการ

ผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้ใดร่วมลงชื่อในการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยถูกต้องตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ให้ถือว่าการเข้าชื่อนั้นมีผลสมบูรณ์และจะถอนการเข้าชื่อในภายหลังอีกมิได้

มาตรา ๘ เพื่อสนับสนุนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายของประชาชนตามพระราชบัญญัตินี้ ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนหนึ่งร้อยคนขึ้นไปอาจร้องขอให้องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมาย จัดทำร่างกฎหมายหรือบันทึกประกอบตามมาตรา ๑๑ หรือให้ความเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายหรือบันทึกประกอบดังกล่าวได้

ในองค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายดำเนินการตามที่ได้รับาร้องขอตามวรรคหนึ่งให้แล้วเสร็จภายในเก้าสิบวัน

การร้องขอตามวรรคหนึ่งและกระบวนการให้การสนับสนุนการเข้าซื้อเสนอกฎหมายของประชาชนตามมาตรานี้ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่องค์กรเพื่อการปฏิรูปกฎหมายกำหนด โดยหลักเกณฑ์และวิธีการดังกล่าวต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการสนับสนุนการเข้าซื้อเสนอกฎหมายของประชาชน

มาตรา ๙ ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งอาจขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเข้าซื้อเสนอกฎหมายจากกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๐ ให้ประธานรัฐสภามีอำนาจออกระเบียบเกี่ยวกับการเก็บรักษาและการจัดการเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเข้าซื้อเสนอกฎหมาย

ระเบียบตามวรรคหนึ่งเมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๒

การพิจารณาร่างกฎหมายโดยรัฐสภา

ส่วนที่ ๑

กฎหมายที่เสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา

มาตรา ๑๑ กฎหมายที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณา ต้องจัดทำในรูปแบบของร่างพระราชบัญญัติ ซึ่งต้องมีหลักการเกี่ยวกับ เรื่องที่บัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย หรือหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ทั้งนี้ ร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต้องแบ่งเป็นมาตราที่ชัดเจนเพียงพอ ที่จะเข้าใจได้ว่ามีความประสงค์จะตรากฎหมายในเรื่องใด และมี หลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนั้นอย่างไร และมีบันทึกประกอบดังต่อไปนี้

- (๑) หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ
- (๒) เหตุผลในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ
- (๓) บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

หลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติให้กำหนดโดยชัดเจน

ส่วนที่ ๒

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง

มาตรา ๑๒ เมื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายครบจำนวนหนึ่งหมื่นคน ให้เสนอร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาต่อประธานรัฐสภา พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับชื่อ ที่อยู่ ลายมือชื่อ และสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายและผู้แทนการเข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่ละคน การแสดงรายละเอียดตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามแบบที่ประธานรัฐสภากำหนด

มาตรา ๑๓ เมื่อได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมายให้ประธานรัฐสภาตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับเรื่อง หากพบว่ามีข้อบกพร่อง ให้มีหนังสือแจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบเพื่อดำเนินการแก้ไข

ในกรณีที่ปรากฏว่าจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบจำนวนหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภาแจ้งผู้แทนการเสนอกฎหมายทราบ เพื่อดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายเพิ่มเติมให้ครบหนึ่งหมื่นคนภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้ง ถ้าผู้แทนการ

เสนอกฎหมายไม่สามารถดำเนินการได้ภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้
ประธานรัฐสภามีคำสั่งจำหน่ายเรื่อง

คำสั่งจำหน่ายเรื่องตามวรรคสอง ไม่กระทบกระเทือน
ต่อสิทธิของผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่จะร่วมกันเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นใหม่

มาตรา ๑๔ ในกรณีที่มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้อง
ครบถ้วน ให้ประธานรัฐสภาจัดให้มีการประกาศรายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอ
กฎหมายผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร และปิด
ประกาศไว้ ณ ศาลากลางจังหวัด ที่ว่าการอำเภอ สำนักงานเทศบาล
ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ว่าการผู้ใหญ่บ้าน และเขตชุมชน
หนาแน่น ทั้งนี้เฉพาะในเขตท้องที่ที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายผู้นั้นมีชื่ออยู่
ในทะเบียนบ้าน

เขตชุมชนหนาแน่น ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ที่ประธานรัฐสภากำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ผู้ใดมิได้ร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายแต่มีชื่อ
ในประกาศตามมาตรา ๑๔ มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านต่อประธานรัฐสภา
หรือบุคคลที่ประธานรัฐสภามอบหมายเพื่อชี้ตชื่อของตนออกจากบัญชี
รายชื่อผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายภายในยี่สิบวันนับแต่วันปิดประกาศ

เมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาคัดค้านตามวรรคหนึ่งแล้ว
ให้ถือว่ารายชื่อของผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายเป็นรายชื่อที่ถูกต้อง และถ้ามี
จำนวนไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานรัฐสภามีคำสั่งจำหน่ายเรื่อง

ส่วนที่ ๓

การเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งมีจำนวนตั้งแต่หนึ่งร้อยคนขึ้นไปประสงค์จะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ยื่นคำขอพร้อมทั้งร่างพระราชบัญญัติที่จะเสนอต่อรัฐสภาเพื่อพิจารณาและบันทึกประกอบต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง โดยจะยื่นต่อประธานกรรมการการเลือกตั้งโดยตรงหรือยื่นผ่านประธานกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดที่ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายคนใดคนหนึ่งหรือผู้แทนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายคนใดคนหนึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ก็ได้

มาตรา ๑๗ เมื่อได้รับคำขอตามมาตรา ๑๖ ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งจัดให้มีการประกาศให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งทุกจังหวัดทราบว่าการเข้าชื่อเสนอกฎหมายใด และเปิดให้ผู้มีสิทธิเลือกตั้งร่วมเข้าชื่อเสนอกฎหมายต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย ตามวิธีการ และภายในระยะเวลาและสถานที่ที่ประธานกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนด ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่าเก้าสิบวันนับแต่วันประกาศ

มาตรา ๑๘ ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ซึ่งประสงค์จะใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายต้องมอบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนหรือสำเนาเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ที่มีรูปถ่ายและเลขประจำตัวประชาชนของตนต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย

เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดหรือผู้ที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดมอบหมาย ตรวจสอบแล้วเห็นว่าผู้ประสงค์จะใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามวรรคหนึ่งเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งให้ผู้นั้นเข้าชื่อเสนอกฎหมายได้

มาตรา ๑๙ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาการเข้าชื่อเสนอกฎหมายใดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัด จัดทำบัญชีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้นเสนอต่อประธานกรรมการการเลือกตั้ง

มาตรา ๒๐ เมื่อได้รับบัญชีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายใดจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดครบทุกจังหวัด ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งส่งร่างพระราชบัญญัติและบันทึกประกอบพร้อมทั้งบัญชีเข้าชื่อเสนอกฎหมายนั้น ไปยังประธานรัฐสภาเพื่อดำเนินการต่อไป

กฎหมายใดที่มีผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายไม่ครบหนึ่งหมื่นคน ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งแจ้งประธานรัฐสภาเพื่อจำหน่ายเรื่อง

ส่วนที่ ๔

การเสนอกฎหมายให้รัฐสภาพิจารณา

มาตรา ๒๑ เมื่อประธานรัฐสภาได้รับเรื่องการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย ทั้งการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และการเข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยการจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้ง หากเห็นว่าหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติและจำนวนผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมายถูกต้องครบถ้วนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้ส่งเรื่องไปยังประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการต่อไป

ในกรณีที่ประธานรัฐสภาเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติที่ประชาชนเข้าชื่อเสนอเป็นร่างพระราชบัญญัติที่เกี่ยวกับการเงิน ให้ประธานรัฐสภาส่งร่างพระราชบัญญัตินั้นไปยังนายกรัฐมนตรี เพื่อขอคำรับรองภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้น

การพิจารณาให้คำรับรองร่างพระราชบัญญัติตามวรรคสอง ให้นายกรัฐมนตรีคำนึงถึงความรวดเร็วและความสำคัญของการเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติโดยประชาชน

มาตรา ๒๒ การจัดระเบียบวาระการประชุม
ร่างพระราชบัญญัติที่เสนอโดย ผู้เข้าชื่อเสนอกฎหมาย ให้ประธานสภา
ผู้แทนราษฎรคำนึงถึงความรวดเร็วและต่อเนื่องในการพิจารณา
ร่างกฎหมายดังกล่าว รวมทั้งการมีส่วนร่วมของผู้ที่อาจได้รับผลกระทบ
จากร่างกฎหมายดังกล่าวและประชาชนทั่วไป

ในการพิจารณาร่างกฎหมายตามวรรคหนึ่ง ให้
ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่อาจ
ได้รับผลกระทบจากร่างกฎหมายนั้นและประชาชนทั่วไปอย่างกว้างขวาง
โดยอย่างน้อยต้องเผยแพร่ร่างกฎหมายดังกล่าวและรับฟังความคิดเห็น
ของประชาชนผ่านระบบเครือข่ายสารสนเทศของสภาผู้แทนราษฎร

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรจัดส่งสรุปผลการรับฟัง
ความคิดเห็นตามวรรคสอง ไปประกอบการพิจารณาของสมัชชิสภาผู้แทน
ราษฎรในวาระที่สองด้วย

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี